

HİNDİSTAN YÖNETİMİNDE BULUNAN JAMMU-KEŞMİR'DEKİ İNSAN HAKLARI İHLALLERİNE DAİR AÇIKLAMA

5 Ağustos 2019 tarihinde Hindistan yönetimindeki Jammu Keşmir'in statüsünü düzenleyen Hindistan Anayasasının 370 inci maddesinin iptali sonrasında yaşanan gelişmeler, bu bölgeyi insan haklarının durumu açısından dünyadaki en hassas bölgelerden biri haline getirmiştir.

Keşmir'in anayasal statüsünün iptal edildiği 5 Ağustos 2019'dan bu yana, aralarında yerel politikacılar, gazeteciler, doktorlar, akademisyenler ve aktivistlerin de yer aldığı 6000 den fazla Keşmirli göz altına alındı. Kamu Güvenliği Yasası uyarınca bu kişiler hiçbir suçlama yöneltilmeden iki yıl gözaltında tutulabilmektedir.

İşkence, kötü muamele, keyfi gözetim almalar, körlüğe yol açan havalı silahlar ve plastik mermilerle orantısız güç kullanımında rol alan Hint "güvenlik güçlerine" yargılanmadan mutlak muafiyet sağlayan yasalar yapıldığı için şimdiye kadar hiçbir Hint güvenlik görevlisi insan hakları ihlallerinde bulunması yüzünden yargılanmamıştır. Bölgeye bağımsız insan hakları kuruluşlarının erişimine izin verilmemektedir.

BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri Jammu-Keşmir'deki durumla ilgili, biri Haziran 2018, diğeri de Temmuz 2019'da olmak üzere iki rapor yayınladı. Bu raporlar BM Güvenlik Konseyi kararlarına uygun olarak Keşmir halkının kendi statüsünü belirleme hakkını teyid ederken, sistematik insan hakları ihlallerini de tesbit etmekte ve bu ihlallerin araştırılması ve sorumlularının cezalandırılması için BM gözetiminde bağımsız bir Soruşturma Komisyonu kurulmasını istemektedir. Birleşik Krallık Keşmir Parlamento Grubu da bunları teyid eden bir açıklama yapmıştır.

5 Ağustos 2019'dan beri, Jammu-Keşmir'de, insan hakları ihlalleri büyük bir artış göstermiştir. Bölgenin özel statüsü iptal edilmeden ve dış dünya ile tüm bağlantıları kesilmeden önce, buraya yeniden asker sevk edilmiş ve bölge dünyada en fazla askerleştirilmiş yer haline getirilmiştir.

5 Ağustos'tan bu yana, bölgede sıkı yönetim sürmekte ve burada yaşayan 8 milyon insanın dış dünya ile tüm iletişimi kesilmiş bulunmaktadır. İnternet ve cep telefonu kullanılamamaktadır. İnsanlar evlerine hapsedildiği için hastanelere, ilaca ve gıdaya erişimleri engellenmiştir. Okullar ve işyerleri hala kapalı durumdadır. Her zaman olduğu gibi, çocuklar, yaşlılar ve kadınlar bu kısıtlamaların en büyük mağduru durumundadır. Sokağa çıkma, barışçıl toplantı ve gösteri hakkı ve dini hürriyetler askıya alınmıştır. Kurban Bayramının dini geleneklere uygun olarak kutlanmasının engellenmesi de bunlar arasındadır.

Uluslararası medya ve insan hakları kuruluşlarının konuya ilişkin kaygıları devam etmektedir. 10 Eylül 2019'da BM İnsan Hakları Konseyinde, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 50'den fazla ülke, Jammu-Keşmirdeki insan hakları ihlallerine ilişkin kaygılarını yansıtan ortak bir bildiriye imza atmışlardır.

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri Michelle Bachelet, altıdan fazla BM Özel Raportörü, İslam İşbirliği Teşkilatı ve çok sayıda bağımsız insan hakları kuruluşları da Jammu-Keşmir'deki insan hakları ihlallerine ilişkin kaygılarını ifade etmişlerdir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı olarak bu kaygıları paylaşıyor ve Hindistan Hükümetine Jammu-Keşmir'deki insan hakları ihlallerinin bir an önce sonlandırılması için çağrıda bulunuyorum.